

De vaste commissie voor Financiën heeft op 30 oktober 2015 een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Minister van Financiën over zijn brief van 7 oktober 2015 met betrekking tot de zevende aanvullende begroting 2015 (Kamerstuk 21 501-03, nr. 89), zijn brief van 20 oktober 2015 met betrekking tot de achtste aanvullende EU-begroting voor 2015 en zijn brief van 28 oktober 2015 met betrekking tot de bni-herziening Eurostat

De voorzitter van de commissie,
Duisenberg

De adjunct-griffier van de commissie,
Van den Eeden

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de fractie van de VVD hebben met interesse kennisgenomen van de brief van de Minister van Financiën en de onderliggende stukken. Zij hebben daarover nog een aantal vragen.

Kan de Minister aangeven hoe vaak de marge voor onvoorziene uitgave in de EU-begroting de afgelopen perioden gebruikt is en waarvoor? Is de Minister met de leden van de VVD-fractie van mening dat de marge niet te lichtzinnig ingezet kan worden? Wat is de definitie van onvoorziene uitgaven? Vallen uitgaven met betrekking tot de aanpak van de vluchtelingencrisis in verdere jaren onder de onvoorziene uitgaven? Of kan dat niet omdat het probleem nu immers bekend is?

Kan de Minister aangeven hoe vaak de EU ervoor gekozen heeft om te bezuinigen in plaats van de lidstaten om extra geld te vragen? Is de Minister van mening dat dat het eerste zou zijn wat de EU zou moeten, en kunnen, doen?

De Minister geeft aan dat hij in gesprek is met de Commissie over het verminderen van het aantal aanvullende begrotingen. Kan de Minister aangeven hoe deze gesprekken verlopen? Heeft Nederland bondgenoten hierbij? En wanneer verwacht of hoopt de Minister op resultaten uit deze gesprekken? Hetzelfde geldt voor de gesprekken over harmonisatie bij de statistische organisaties. Hoe verlopen deze gesprekken en wanneer wordt resultaat verwacht?

Wat betreft statistieken: Is er een maximum (bedrag) dat aan voorbehouden gemaakt kan worden door Eurostat bij statistieken? Kunt u meer vertellen wat de voortgang is met het oplossen van de voorbehouden rond de bbp/bni-statistieken? Hoeveel zijn er inmiddels opgelost of zijn in het proces van oplossen? Verschilt de voortgang significant per land? Kunt u ook vertellen hoe het staat met de harmonisering van de bronnen-revisies? De Minister geeft in zijn brief een tabel van de bni-bijstellingen in percentage van het bni van de lidstaat. Zijn deze bijstellingen in percentage de laatste jaren significant groter of kleiner geworden? Zo ja: is hier een verklaring voor te geven? Is de maximale periode dat het bni-comité bevoegd is om bijstellingen te doen 4 jaar?

Hoewel het Eigen Middelen Besluit voor de komende periode pas onlangs is vastgesteld, wordt er in Europa over gedacht om in een volgende periode de inkomsten van de Commissie meer te richten op een «stabielere» grondslag, zoals een waarde vaste lumpsum betaling. Kan de Minister schetsen of hij zelf nog andere vormen voor zich ziet? Kan de Minister wederom aan de leden van de fractie van de VVD bevestigen dat EU-belastingen geen oplossing zijn voor deze «instabiliteit» in de begroting en dat de Minister deze afwijst? Welke inzet gaat de Minister plegen om de voorspelbaarheid van de systematiek in de toekomst te vergroten? Betreft dit enkel het eerder bekend maken van de hoogte van de nacalculatie of wil de Minister verder gaan?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

De leden van de PvdA-fractie danken de Minister voor zijn brieven over de zevende en achtste aanvullende EU-begrotingen. Het is goed dat de Minister vooruitlopend op deze aanvullende begrotingen een reservering heeft getroffen en op de naheffing heeft geanticipeerd. Dit betekent dat

deze zoveelste bijstelling minder vervelend uitpakt dan anders het geval zou zijn geweest.

De leden van de PvdA-fractie zijn van mening dat het echt beter moet met de EU-begroting. Op dit moment bespreken wij tegelijkertijd de zevende en de achtste gewijzigde begroting, zo constateren deze leden. Er moet een systeem komen dat meer duidelijkheid verschaft en waarmee een einde komt aan de eindeloze reeks meevallers en naheffingen. De afdrachten aan de EU moeten voorspelbaar zijn. De manier van begroten door de EU is onvoorspelbaar, nauwelijks te volgen, kent teveel aanpassingen en is aan stevige revisie toe. De leden van de fractie van de PvdA pleiten er dan ook voor om het Nederlands voorzitterschap van de EU te gebruiken om het Europese begrotingsbeleid verregaand te verbeteren. De Nederlandse traditie van verantwoord, voorspelbaar en trendmatig begrotingsbeleid kan daarvoor een goede inspiratiebron bieden.

De leden van de PvdA-fractie stellen de onafhankelijkheid van het CBS op de eerste plaats. Ook als dat leidt tot vervelende gevolgen, we hebben kunnen zien hoe het mis kan gaan als onafhankelijke rekenmeesters hun werk niet goed kunnen doen. Gaan de rekenmeesters in andere landen op dezelfde manier als het CBS te werk? Zijn er richtlijnen die dwingen tot gelijke berekeningen van bbp en bni in alle lidstaten? Komt de aanpassing van het bni zoals voor Nederland ook voor in andere landen? Komen rekenmeesters aldaar ook tot dergelijke bijstellingen van het bni?

Is de Minister bereid verder mee te denken over een nieuwe begrotings-systematiek? De leden van de PvdA-fractie vragen aan de Minister hoe hij verder invulling gaat geven aan de motie Nijboer/Harbers (21 501-07, nr. 1194)? Hoe kan worden geborgd dat er minder bijstellingen nodig zijn? De verschuiving van de nacalculatie naar het voorjaar is slechts een eerste stap. Welke mogelijkheden ziet de Minister om de bijstellingen op één moment samen te voegen? Kan bijvoorbeeld eenmalig per jaar salderen van mee- en tegenvallers helpen? Hoe kan het gat tussen uitgaven en verplichtingen worden gedicht? Kan daarbij worden geleerd van de meer op investeringen gerichte begroting die in Nederland wordt gebruikt bij het Ministerie van I&M? Kan de Minister ingaan op de mogelijkheden om op specifieke momenten voor alle lidstaten statistieken te herzien? Tot slot vragen de leden van de PvdA-fractie hoe het Nederlands voorzitterschap begin 2016 kan worden benut om resultaten te boeken op dit gebied?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de kabinetsbrieven betreffende de 7e en 8e aanvullende EU-begrotingen en de bni-herziening van Eurostat, en de bijbehorende documenten van de Europese Commissie. De leden hebben een aantal vragen over deze documenten.

Kan de Minister toelichten waarop de structurele reservering van € 105 miljoen per jaar voor naheffingen over de EU-afdrachten op gebaseerd is?

De leden van de SP-fractie waarderen de wijze waarop de Minister zich inspant om de transparantie, uitlegbaarheid en voorspelbaarheid van het Europese begrotingsproces te verbeteren, zoals beschreven in de brief over de achtste aanvullende begroting. Wel hebben de leden nog een vraag over de berekening van de netto-naheffingen door Eurostat: welke verbeterpunten ziet de Minister om dit proces transparanter te laten verlopen, zodat zowel de Minister van Financiën als de Tweede Kamer tijdig betrokken worden bij eventuele naheffingen en beter inzicht hebben in de totstandkoming van de bedragen?

De leden van de SP-fractie lezen voorts dat Nederland € 96 miljoen bijdraagt aan de opwaartse bijstelling van de invoerrechten van in totaal € 800 miljoen. Welk deel van dit bedrag is afkomstig van inningen in de Rotterdamse haven? Is bekend met welk bedrag of percentage de Nederlandse economie 2015 gegroeid is als gevolg van economische activiteit in de Rotterdamse haven? Kunt u bij de beantwoording ingaan op de CBS-data over invoer van goederen in de periodes augustus 2013 – juli 2014 en augustus 2014 – juli 2015, waarbij een daling van de invoer waarneembaar is?

Wat is de reden dat de Europese Commissie de raming van de overige inkomsten (naast de nationale afdrachten) opwaarts heeft aangepast, willen de leden van de SP-fractie weten.

De leden van de SP-fractie vragen of de Minister kan aangeven hoe het overige deel van de € 1.4 miljard van de bruto nacalculatie, minus de € 512,4 miljoen op conto van Nederland, over de landen die een naheffing moeten betalen verdeeld is.

De leden van de SP-fractie vragen zich af wat de achterliggende berekening is van zowel de individuele voorwaarde als de groepsvoorwaarde om in aanmerking te komen voor een tijdelijke betalingsregeling.

De leden van de SP-fractie vragen de Minister om een toelichting van de bijstelling in het Nederlands bni in 2013 van 2.8% als gevolg van routinematige bijstellingen, gezien dit percentage significant afwijkt van de bijstellingen in 2011 en 2012.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie zijn verrast door de omvang van de nacalculatie, een jaar na een andere omvangrijke nacalculatie.

Deze leden hebben een aantal vragen:

Kan de Minister ingaan op de achtergronden van de bni-revisie en de grote primaire inkomstenstromen die daarin wel verwerkt zitten en niet in de bbp-cijfers? Wat zijn de oorzaken van de aanpassingen en kan een precieze omschrijving gegeven worden van de stromingen die beter in beeld gebracht zijn, inclusief de omvang en de herkomst ervan?

Bij de vorige herziening heeft geen van de lidstaten ook maar een andere vraag gesteld aan een andere lidstaat. Is dat deze keer op een andere wijze gegaan? Ofwel, hebben lidstaten elkaars cijfers deze keer wel gecontroleerd?

De Europese Rekenkamer heeft een rapport uitgebracht over de herziening van de bni-cijfers. Eerder is toegezegd deze aanbevelingen in de Raad op te brengen. Wanneer is dat gebeurd en kunt u per aanbeveling aangeven wat de stand van zaken is?

De leden van de CDA-fractie zouden ook graag een nadere toelichting willen ontvangen over hoe de tabellen in de rapportage van Eurostat op elkaar aansluiten. Dus hoeveel stijgt het Nederlandse bni en bbp nu werkelijk in al die jaren?

Kan de Minister een precies overzicht geven met betrekking tot:

- Wanneer hij de Tweede Kamer hierover geïnformeerd heeft.
- Wanneer de Tweede Kamer ingestemd heeft met enig verhoging?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PVV

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van de brieven van de Minister aangaande de zevende en de achtste aanvullende EU-begroting voor 2015 en de bni-herziening Eurostat. Naar aanleiding van het genoemde punt brengen de leden van de PVV-fractie het volgende naar voren.

Allereerst vragen de leden van de PVV-fractie de Minister middels een tijdschema aan te geven wanneer en hoeveel Nederland in 2014 en 2015 aan naheffingen heeft betaald of zal betalen en wanneer Nederland de kortingen heeft ontvangen of zal ontvangen. Staat Nederland volgend jaar ook een naheffing te wachten en zo ja, hoe hoog zal deze waarschijnlijk zijn? Is dit € 360 miljoen, het bedrag dat in 2016 gereserveerd is voor de gevolgen van ESA2010?

Verder merken de leden van de PVV-fractie op dat de Kamer in juni jl. middels een brief (34 000 IX nr. 29) mede is gedeeld dat de bruto nabetaling over de jaren 2013–2014 op € 200 miljoen uit zou komen. Hoe komt het dat de nabetaling over deze jaren nu op een twee keer zo hoog bedrag is uitgekomen?

Daarnaast vragen de leden van de PVV-fractie in te gaan op de nacalculatie van het CBS. Hoe is het CBS op de genoemde bedragen gekomen (graag per jaar aangeven)?

Tevens stellen de leden van de PVV-fractie vast dat de naheffing in december dit jaar betaald moet worden. Gaat Nederland dit doen? Hoe zit het met de andere lidstaten? Kunt u per lidstaat die een naheffing moet betalen aangeven of de lidstaat voornemens is in december te betalen of gebruik wenst te maken van de betalingsregeling?

Ook merken de leden van de PVV-fractie op dat de jaarlijkse nacalculatie volgend jaar waarschijnlijk verschuift naar het voorjaar. Nederland zal in het voorjaar dus opnieuw een naheffing krijgen? De leden van de PVV-fractie willen weten op welke wijze Nederland voornemens is de korte periode tussen december en het voorjaar te overbruggen.

De leden van de PVV-fractie willen voorts weten wat het kabinet heeft bereikt ten aanzien van de naheffingen die Nederland jaarlijks aan de EU moet betalen, anders dan het ervoor zorgen dat de nacalculatie naar het voorjaar verschuift en de lidstaten meer tijd krijgen voor betaling.

Verder merken de leden van de PVV-fractie op dat CBS bronnenrevisies eenmaal per vijf jaar door zal voeren in de plaats van eenmaal in tien jaar, zoals bij de vorige bronnenrevisie het geval was. Kunt u per lidstaat aangeven hoe vaak het statistisch bureau van de desbetreffende lidstaat een bronnenrevisie doorvoert? Kunt u tevens per lidstaat aangeven wanneer de laatste nacalculatie is gedaan?

Ten slotte merken de leden van de PVV-fractie op dat de Nederlandse afdracht in 2015 netto met € 418 miljoen zal stijgen. De reservering voor de gevolgen van ESA2010 van € 612 miljoen wordt echter ook ingezet. Kunt u aangeven waar deze reservering precies voor wordt ingezet (graag per onderdeel aangeven)? Klopt het dat dit resulteert in een netto meevaller van € 194 miljoen, omdat het kabinet meer heeft gereserveerd dan uiteindelijk nodig is geweest?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de zevende en achtste aanvullende EU-begroting. Deze leden constateren wederom dat het begrotingsproces van de Europese Unie moeilijk uitlegbaar en ondoorzichtig is. Deze leden zijn daarom blij met de erkenning van de Minister dat dit proces transparanter en voorspelbaarder moet worden. Kan de Minister aangeven wanneer naar verwachting duidelijk wordt of de verschuiving van de nacalculatie naar het voorjaar inderdaad vanaf volgend jaar plaats zal vinden? Klopt het dat er in dat geval volgend jaar geen nacalculatie zal zijn? Door welke lidstaten is het eigen middelenbesluit nog niet geratificeerd? Welke knelpunten veroorzaken de vertraging in die lidstaten?

Voorts vragen deze leden naar de eerste reactie van de Europese Commissie op het voorstel om te bewegen richting een aantal vaste momenten in het jaar waarop de aanvullende begrotingen gepresenteerd worden. Hoeveel momenten per jaar acht de Minister wenselijk en werkbaar? Deze leden steunen de inzet van de Minister op het gebied van een Europese harmonisatie van bronnenrevisies en vragen naar de initiële houding van Eurostat en de Europese Commissie ten aanzien van dit voorstel.

De leden van de D66-fractie vragen of er na de nacalculatie van dit jaar nog resterende voorbeholden van eerdere jaren openstaan voor Nederland en zo ja, of de Minister hier een toelichting op kan geven. Hoe is dit voor andere lidstaten?